

Bolesti i štetočine i dalje ugrožavaju voćke

Автор(и): Растителна защита ; доц. д-р Недялка Палагачева, Аграрен университет в Пловдив; гл.ас. д-р Павлин Василев, Аграрен университет в Пловдив

Дата: 02.08.2023 *Брой:* 8/2023

U voćnjaku u avgustu

BOLESTI

U julskom kalendaru preporučili smo da u **jabučnjacima** gde nije došlo do infekcije krastavosti ne treba vršiti prskanje protiv ove bolesti. Ova preporuka važi i za avgust. U prisustvu infekcije na lišću i plodovima i uz česte pljuskove i u avgustu, rizik od kasnih infekcija ostaje i može dovesti do povećanja stepena zaraze plodova, što zahteva tretiranje.

Za sorte jabuke osetljive na pepelnicu, suzbijanje ove bolesti se takođe nastavlja. Za istovremeno suzbijanje obe bolesti, najbolje je koristiti fungicide koji su efikasni protiv oba patogena, kao što su: Bellis - 80 g/da, Sulgran - 750 g/da i Kumulus - 600-900 g/da protiv pepelnice, i Chorus 50 WG - 0.03%, Difcor 250 EC - 15 ml/da, Coprathion Duo - 300 g/da, Scab - 300 ml/da i Captan 80 WG - 150-180 g/da protiv krastavosti. Za istovremeno suzbijanje obe bolesti, pogodni su i Flint Max 75 WG – 0.02%, Score 250 EC – 0.02%, Luna Experience – 20-75 ml/da, Thiovit Jet 80 WG - 600 g/da, Revyona - 200 ml/da.

Sorte otporne na krastavost – Prima, COOP-10, Frolina, Liberty, Jonafree, Jonathan, Pioneer, Macfree, Pilot, Topaz, Novamak, Sava, Rubinola, itd., prskaju se samo protiv pepelnice.

U avgustu se vrši i tretman protiv gorke pege (pitinga) kod jabuke. Oštećenja od ove neinfektivne bolesti na jabuci se uočavaju tokom perioda zrenja i kasnije tokom skladištenja. Zaraženi plodovi su prošarani brojnim tamnim udubljenim pegama, koje su najčešće koncentrisane u donjem delu ploda. Kasnije postaju intenzivnije obojene; kod crvenih plodova dobijaju tamnocrvenu boju, dok kod žutih i zelenih plodova postaju svetlozelene do zelene. Ponekad zaražene jabuke nemaju spoljašnje simptome i ne razlikuju se od zdravih, ali kada se preseče, mogu se videti smeđe udubljene tačke razasute po zdravoj pulpi. Gorka pega predstavlja tamnosmeđu spužvastu tkivu gorkog ukusa. Da bi se sprečio ovaj poremećaj, vrši se tretman dva do tri puta sa CaCl_2 - 0.6%. Prvo prskanje se vrši oko mesec dana pre berbe, a naredna u razmaku od 10-12 dana.

Kod **kruške**, kao i kod jabuke, gde nema infekcije krastavosti, ne vrši se prskanje protiv ove bolesti u avgustu. U krušnjacima gde je došlo do infekcije, tretmani protiv krastavosti moraju da se nastave. Za suzbijanje ove bolesti odobreni su: Difcor 250 EC - 15 ml/da, Luna Experience – 20-75 ml/da, Captan 80 WG – 150-180 g/da, Thiovit Jet 80 WG - 600 g/da.

Fungicidno prskanje kod **dunje** je protiv monilijioze i smeđih pegavosti lišća, za šta se koristi Chorus 50 WP – 0.03% ili Luna Experience – 20-75 ml/da.

Kod trešnje i višnje, posle berbe, vrši se jedan tretman protiv cilindrosporiozne pegavosti lišća sa jednim od fungicida: Signum WG - 30 g/da, Score 250 EC – 0.03%, Syllit 40 SC - 0.15%, Delan 700 WDG - 0.05% i Flint Max WG - 30 g/da. Ovo prskanje se vrši samo u voćnjacima gde je došlo do infekcije i gde su meteorološki uslovi (temperatura i vlažnost) u avgustu povoljni za razvoj bolesti.

Neposredno posle berbe, nakon utvrđivanja oštećenja od bakterijskog raka (plamenjače), izazvanog bakterijom *Pseudomonas syringae*, kod trešnje i višnje, zaraženi izdanci i grančice se odsecaju. Ovaj period je najpogodniji za izvođenje sanitarne rezidbe, jer su drveća u aktivnoj vegetaciji i odbrambena sposobnost biljaka je veća, dok je bakterija slabo aktivna i tokom ovog meseca ne izaziva nove infekcije. Posle rezidbe, rane se premazuju bojom na bazi ulja.

Kod **šljive**, u avgustu se vrši suzbijanje kasne monilijioze i rđe. Protiv monilijioze, prskanje se vrši jednim od fungicida: Difcor 250 EC – 20 ml/da, Captan 80 WG – 150-180 g/da, Chorus 50 WG – 0.045%, Geoxe - 40-60 g/da. Protiv rđe, odobren je Signum WG – 45 g/da, koji je takođe efikasan protiv monilijioze. Protiv rđe kod šljive, odobren je Signum WG – 45 g/da, koji deluje i protiv monilijioze. Sorte šljive ranog zrenja prskaju se fungicidima sa kratkim rokom čekanja. Chorus, koji ima rok čekanja od 28 dana, ne koristi se protiv kasne monilijioze. Može se izvesti tretman sa Luna Experience, koji je odobren za upotrebu kod drugih koštičavih vrsta.

Većina **sorti breskve** rasprostranjenih u našoj zemlji ima period zrenja od 10. do 30. avgusta, i na njima se ne vrši prskanje. Za sorte sa periodom zrenja krajem avgusta – početkom septembra, neophodno je tretirati protiv monilijioze sa Delan 700 WDG – 0.05%, Chorus 50 WG – 0.045% ili Luna Experience – 63-75 ml/da. Luna Experience je veoma pogodan za ovo prskanje, jer je efikasan i protiv pepelnice i ima najkraći rok čekanja.

Temperature u avgustu su visoke, što zahteva da se prskanje tokom ovog perioda vrši rano ujutru ili kasno uveče.

ŠTETOCINE

Po potrebi, suzbijanje štetočina se vrši sredstvima za zaštitu bilja sa kratkim rokom čekanja, u skladu sa periodom zrenja i berbe plodova.

Lisne vaši u voćnim vrstama (fam. Aphididae)

Odrasli i larve nastavljaju da nanose štetu sisanjem biljnih sokova sa listova i sa terminalnih delova izdanaka. U avgustu, visoke temperature vazduha i niska atmosferska vlažnost suzbijaju razmnožavanje vaši.

Suzbijanje: Prskanje se preduzima pri ekonomskom pragu štete (EPS):

- **Jabuka i kruška:** kolonije *Aphis* spp. - 10-15 na 100 izdanaka; kolonije *Dysaphis* spp. - 5 na 100 izdanaka.

- **Breskva:** kolonije – vrste *Myzus* spp., *Brachycaudus* spp. - 5% zaraženih izdanaka; kolonije – vrste *Hyalopterus* spp. - 15% zaraženih izdanaka.

- **Šljiva:** kolonije – vrste *Hyalopterus* spp. - 15 na 100 grančica ili 15% zaraženih izdanaka

Odobrena sredstva za zaštitu bilja: a.d. tebufenpirad - Shirudo 25 g/da; a.d. flonikamid - Teppeki 14 g/da, Afinto 14 g/da, Hinode 14 g/da; a.d. piretini - Abanto 75 ml/da, Krisant EC 75 ml/da, Natur Breaker 75 ml/da, Pyreguard 75 ml/da za kajsiju, breskvu, šljivu i trešnju; a.d. flupiradifuron - Sivanto Prime 90 ml/da za jabuku i krušku, a.d. spirotetramat - Movento 100 SC 0.075-0.12% za jabuku i krušku i 0.075-0.1% za kajsiju, breskvu, šljivu i trešnju; a.d. sulfoksaflo - Closer 120 SC 20-40 ml/da za jabuku, krušku, dunju, breskvu i trešnju; a.d. azadirahtin - Oikos 100-150 ml/da, Neemik Ten 260-390 ml/da za jabuku.

Jabukaste vrste

Američka bijela guba

U avgustu se nastavlja razvoj i štetna aktivnost druge generacije štetočine. U početku gusenice žive u grupama i hrane se lišćem, skeletizirajući ga. Kasnije se dele u manje grupe, obavijaju lišće paučinastim nitima i formiraju gnezdo. U slučaju masovne pojave, grane su umotane u paučinaste niti.

Suzbijanje: Pri niskoj gustini, gnezda gusenica se mehanički odsecaju, uklanjaju iz plantaže i spaljuju.

Suzbijanje se vrši protiv gusenica.

Odobrena sredstva za zaštitu bilja: Mogu se koristiti svi odobreni insekticidi za suzbijanje jabukovog savijača i pegave miniarke, kao i biopreparati na bazi *Bacillus thuringiensis*.

